

Hoe pas je inheemse planten succesvol toe in tuinen?

Sipke Terpstra van Lageschaar Vaste Planten deelt tips

Een spectaculair en natuurlijk beeld door een combinatie van Oranje Havikskruid met Sesleria autumnalis en Salvia 'Caradonna' (foto: Sipke Terpstra)

Bij zowel tuineigenaren als hoveniers bestaat nog enige terughoudendheid om inheemse planten toe te passen in tuinen. Deels uit onbekendheid, deels uit vrees voor een rommelig beeld. Dat stelt Sipke Terpstra, beplantingsontwerper en tuinontwerper bij Lageschaar Vaste Planten. Hij adviseert om inheemse planten te combineren met reguliere tuinplanten en geeft enkele inspirerende voorbeelden.

Auteur: Ralf Pijnenburg
Foto's 1, 2, 3, 5, 6 en 7: Sipke Terpstra.
Foto's 8, 9 en 10: Ralf Steegs.
Foto 4: Shutterstock.

De beplantingsontwerper raakt niet uitgepraat over de mogelijkheden. Als we in De Hovenier een speciale bijlage zouden maken over ideale combinaties van inheemse planten en tuinplanten, dan zou Terpstra hem met speels gemak kunnen vullen. 'Mijn eigen tuin staat vol met dit soort combinaties; ik kan er de hele dag over uitweiden,' stelt hij. De ontwerper vindt het dan ook jammer dat er onder hoveniers, in zijn ogen, weinig kennis is over de toepassingsmogelijkheden van inheemse planten. 'In de praktijk wordt meestal gekozen voor zekerheid en komt men uit bij planten die voor zowel henzelf als de opdrachtgever bekend zijn,' aldus Terpstra. 'Met ons concept Wild at Heart hebben we op de Floriade 2022 laten zien dat je een voortreffelijke mix van inheemse en gang-

bare vaste planten kunt maken. Veel hoveniers en tuineigenaren hebben hier geen weet van. Dit patroon willen we doorbreken.'

Beste uit twee werelden

Waard- en drachtplanten vormen een vast onderdeel in het concept Wild at Heart, waarbij het beste uit twee werelden wordt verenigd: wild en inheems voor verhoging van de biodiversiteit, gecombineerd met vaste planten uit het reguliere sortiment voor jaarrond sterke structuren en een aantrekkelijk beeld. Volgens Terpstra is het in iedere tuin, van groot tot klein, mogelijk om dit te bewerkstelligen. 'Zelfs op een balkon kun je met twee planten al een verschil maken,' zegt hij. 'Alle kleine beetjes helpen immers om de biodiversiteit een impuls te geven.'

Zijn belangrijkste advies is dus om inheems te combineren met reguliere soorten. Terpstra: 'Met alleen inheemse vaste planten kan het beeld in je tuin in de loop van het jaar rommelig en slordig worden. Na verloop van tijd verliezen sommige inheemse soorten, die vooral in het voorjaar en in de zomer bloeien, hun structuur en zakken ze in. Omdat heel veel tuinplanten juist in de zomer en het najaar in bloei staan, krijg je door een combinatie met inheems ook een mooi winterbeeld. Dan heb je dus ook het hele seizoen belevingswaarde.'

Sipke Terpstra

Volgens de beplantingsontwerper lijkt het er een beetje op dat inheems een religie aan het worden is. 'Door alleen inheemse planten toe te passen ben je te beperkend bezig, dan denk je veel te zwart-wit,' stelt hij. 'De structuur, de dichtheid, het winterbeeld en de hoogte van planten zijn net zo belangrijk voor de biodiversiteit als de bloemen. Indien deze elementen voldoende aanwezig zijn in de tuin, is er voldoende nestgelegenheid voor insecten en dieren. Bovendien: hoe meer verschillende soorten planten je toepast in je tuin, hoe beter je de flora en fauna bedient. De juiste plant op de juiste plek, daar gaat het om.'

'De structuur, de dichtheid, het winterbeeld en de hoogte van planten zijn net zo belangrijk voor de biodiversiteit als de bloemen'

Duurzame combinaties met weinig onderhoud

Naast ruim twaalfhonderd reguliere soorten kweekt Lageschaar Vaste Planten meer dan honderd verschillende soorten inheemse planten. Deze soorten worden op een proefveld bestudeerd op groeiwijze en habitus; ook zijn er nieuwe proefbeplantingen aangelegd in de showborders bij de kwekerij. Wanneer inheemse soorten voldoende toepasbaar blijken, worden ze aan het sortiment toegevoegd. In al zijn beplantingsplannen gebruikt Terpstra duurzame planten die over tien jaar nog steeds hun ding doen. 'Zonder dat je veel onderhoud hoeft te plegen aan dit groen,' voegt hij toe. 'Je hoeft de planten maar een keer per jaar, aan het einde van de winter, af te knippen.' Het draait volgens hem om combinaties van inheemse en reguliere planten die uitblinken in stabiliteit en sierlijkheid. Voor dit artikel maakte Terpstra een gevarieerde selectie in hoogtes, bloeitijden en kleurcombinaties.

1. *Centaurea jacea* (knoopkruid), *Crocsmia 'Lucifer'* (montbretia), *Stipa gigantea* (reuzenvedergras)

'Deze combinatie met het knalrode van de tuinplant 'Lucifer', het hoge siergras en het inheemse knoopkruid geeft een mooi natuurlijk beeld midden of achter in je border. De planten hebben verschillende bloeivormen en worden op een natuurlijke manier met elkaar verweven. Ze bieden elkaar steun en komen ieder jaar terug.'

2. *Hypericum perforatum* (Sint-Janskruid), *Echinacea purpurea 'Magnus'* (zonnehoed), *Eryngium planum* (vlakke kruisdistel)

'Sint-Janskruid is een hele mooie, sterke inheemse plant die uitstekend combineert met de structuur en de bloeitijd van de andere planten. De kleuren geel (Sint-Janskruid), roze (zonnehoed) en blauw (vlakke kruisdistel) trekken veel zweefvliegen, hommels, bijen en vlinders aan. Het is een klassieke combinatie die in Wild at Heart en in mijn eigen tuin staat. Verder heb ik deze combinatie ook toegepast in de entreeborders van het hoofdkantoor van een grote bouwonderneming.'

3. *Salvia pratensis* (veldsalie), *Leucanthemum vulgare* (gewone margriet), *Papaver orientale 'Princess Victoria Louise'* (klaproos)

'Deze combinatie is een echte showstopper. Het papaverroze van de klaproos geeft een spectaculair effect. Heb je deze combinatie in een tuin staan, dan houden mensen die langs komen fietsen of lopen vaak even halt om een blik te werpen. In de papaver zit bovendien veel stuifmeel dat een enorme aantrekkingskracht heeft op bijen. Ook de andere planten trekken veel insecten aan.'

4. *Reseda lutea* (wilde reseda), *Salvia 'Caradonna'*

'Bij deze combinatie van planten is er contrast in kleur en harmonie in bloeivorm. Beide planten hebben langwerpige, groengele of zwartpaarse, bloeiaren en worden even hoog. Daarnaast is de *Reseda lutea* de waardplant van de resedamaskerbij, dus je stimuleert met deze combinatie de biodiversiteit. Een combinatie met de klassieke tuinplant *Salvia 'Caradonna'* geeft een heel natuurlijk effect.'

**5. *Saponaria officinalis* (zeepkruid),
Achillea millefolium 'Cerise Queen'
(duizendblad)**

'Deze enthousiaste groeiers houden elkaar qua groei en bloei mooi in evenwicht, wat zorgt voor een sterke combinatie. Het satijnroze (zeepkruid) en donkerroze (duizendblad) is supermooi om naast elkaar te zien.'

6. *Stachys officinalis* (betonie), *Nepeta grandiflora* 'Wild Cat' (kattenkruid)

'Het paars en felroze van beide planten geeft een knaleffect in je tuin. Het zijn stabiele planten die je jaren kunt laten staan. Je zou op het eerste gezicht niet zeggen dat de betonie inheems is. Inheemse planten geven doorgaans namelijk een meer natuurlijk kleureffect.'

7. *Hieracium aurantiacum* (oranje havikskruid), *Sesleria autumnalis*

'Oranje havikskruid is een bodembedekkende plant met sierlijke bloemstengels. Het is een van die weinige planten die oranje bloemetjes geeft. Beide planten kunnen goed in de halfschaduw bloeien. In combinatie met het groene siergras *Sesleria autumnalis* geeft het een heel natuurlijk effect. Je kunt deze planten goed plaatsen rondom heesters of andere vaste planten.'

**8. *Scabiosa columbaria* (duifkruid),
Veronica longifolia (lange ereprijs)**

'Het blauw (duifkruid) en lilablauw (lange ereprijs) heeft mooie subtiele kleurnuances. Qua structuur vullen deze planten elkaar perfect aan. Duifkruid heeft buttonvormige bloemen, de lange ereprijs heeft lange aren die op fraaie wijze omhoog bloeien. Beide planten zijn ware insectenmagneten.'

9. *Linaria vulgaris* (vlasbekje), *Dianthus deltooides* (steenjanjer)

'Dit zijn laagblijvende planten die aan de voorzijde van je border uitstekend functioneren. De combinatie van citroengeel (vlasbekje) en roze (steenjanjer) is er een die opvalt. Er komt geen onkruid door de steenanjer, die een dichte mat vormt. Het vlasbekje maakt korte uitlopers, waardoor de combinatie met de steenanjer ideaal is. Deze twee inheemse planten passen qua bloeitijd en kleur ook uitstekend bij elkaar.'

**10. *Lythrum salicaria* (grote kattenstaart),
Liatris spicata 'Alba' (prachtschaarde)**

'De grote kattenstaart is een donkerroze inheemse plant die stijlvol combineert met bijvoorbeeld de lange aren van de prachtschaarde (witte kleur). Deze combinatie bloeit de hele zomer door, ook op vochtige standplaatsen. Wat ze uitermate geschikt maakt voor de plek waar je je regenpijp hebt afgekoppeld.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!